

Začínáme s chovem bažantů – 2. část

(dokončení)

WPA CZ – SK

World Pheasants Association Czech Republic and Slovakia

Líhnutí

Líhnutí kuřat je možné provádět třemi způsoby

1. Pod vlastní matkou nebo náhradní kvočnou, což má výhodu v malé pracnosti pro chovatele, kuřata jsou životaschopnější a získávají návyky předávané rodiči, dále odpadá riziko výpadku elektřiny, popřípadě selhání techniky. Je zde riziko zašlápnutí, případně zasednutí kuřete, popřípadě infikování kuřat chorobou od kvočny.

2. Ve stolní líhni, bez ventilátoru, kde je nutné udržovat teplotu 39-39,2 °C, měřeno na horní třetině vejce. Minimálně 2× denně ráno a večer vejce o 180 stupňů otáčejí. Na dně líhně je umístěna miska s vodou, která se stará o odpovídající vlhkost, což by mělo být asi 45 % relativní vlhkosti. Před líhnutím by se měla pohybovat asi na úrovni 65 % relativní vlhkosti. Vždy první tři a poslední tři dny před líhnutím se vejce neotáčí. Při otáčení se vejce zároveň ochlazují. Pokud je vlhkost před líhnutím malá, můžeme ji zvýšit mlžením (pozor, mlžit jemně, voda po vejcích nesmí stékat). Neméně důležité je i větrání líhni. Stolní líhně mají vzduchové otvory ve dnu a stropě, čímž je dosaženo dostatečného přívodu čerstvého vzduchu. Tím je docíleno odvětrávání kyslíčnicku uhličitého. Ten se uvolňuje ze zárodků při líhnutí, je toxický a způsobil by při nedostatečném větrání odumření zárodků.

3. V automatické líhni, kde je pomocí ventilátoru udržována stejná teplota 37,6 °C v celém prostoru líhně (ten bývá rozdělen na předlíheň a dolíheň, kde se vejce neotáčejí, a vlastní líheň, kde se dle konstrukce líhně automaticky otáčejí buď stále a pomalu, nebo dle nastavení toho kterého typu líhně několikrát za den). Výhodou automatické líhně je minimum času stráveného obslu-

hou a větší kapacita. Lze totiž nad sebe umístit více lísek s vejci, jelikož ventilátor udržuje v celém prostoru líhně stejnou teplotu. Co se týče větrání a vlhkosti, platí to též jako ve stolních líhních.

Obecně o líhních

Uchování násadových vajec

Vejce se mají skladovat špičkou dolů při teplotě 10 až 15 °C v temné místnosti, a to po dobu maximálně 14 dnů, po překročení této doby se rapidně snižuje jejich líhnivost. V případě jakéhokoli transportu je třeba vejce dobře zabalit, aby nedošlo k jejich poškození,

a po transportu nechat 24 hodin stát a pak teprve vkládat do líhně.

Dezinfekce

Vždy po každé várce líhnutých vajec je třeba líheň vyčistit a vydezinfikovat z důvodu eliminace choroboplodných zárodků, které mohou při líhnutí kontaminovat líheň a posléze i vylíhnutá kuřata. Dezinfekci provádíme omlžením celé líhně 2 % roztokem přípravků Virkon S, Virocid nebo F10.

Ochlazování vajec

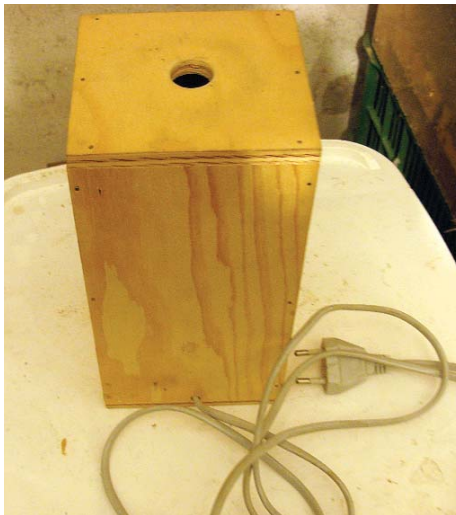
Asi od 7. dne inkubace by se měla vejce dvakrát denně chladit, to znamená asi na 10 minut vyjmout z líhně, u stolních líhni k tomu dochází při otáčení vajec, v případě automatických líhni otevřít dveře a pustit ventilátor. U některých typů novějších automatických líhni lze naprogramovat i ochlazování.

Prohlídka

Po 5 až 7 dnech se nasazená vejce prosvítí a neoplozená vejce se vyřadí. V oplozeném vejci je viditelný zárodek s pavoučkem krevních cév. Prosvětlovačka se dá velmi jednoduše vyrobit nebo zakoupit.

Líhně

V současné době není problém zakoupit si líheň. Je však třeba dobře zvážit, jakou značku, typ a od koho kupujeme. Já při koupi jakéhokoli přístroje dávám vždy přednost značkovému zboží, které má servis a kde není problém s náhradními díly. Sám mám již několik let dvě automatické líhně, a to Octagon 40 a R-Com 20. S těmito líhněmi jsem velmi spokojen. Různé líhně od firmy Brinsea a R-Com mají i moji přátelé a jsou taktéž spokojeni. Tyto líhně nabízí za velmi přijatelné ceny a má k nim i spolehlivý servis firma Líhně.cz pana Veselého. Samozřejmě se dají zakoupit i špičkové líhně, jako například

Prosvětlovačka.

Líheň Brinsea Ova-Easy 190.

Líheň Octagon 40.

Líheň R-Com 20.

Odchovna na malá kuřata.

Odchovna na větší kuřata.

Grumbach, jejich cena je však pro začínající chovatele značně vysoká.

Odchov kuřat

V případě, že líhneme pomocí umělé líhně, tak asi 12 až 24 hodin po vylíhnutí kuřat a jejich oschnutí je přemístíme do odchovny, kde udržujeme teplotu 35 °C. Tuto teplotu po dobu odchovu plynule snižujeme, každý týden o 2 °C, po 8 týdnech se tak kuřata mohou již ponechat bez temperování. V tomto věku provádíme i kroužkování. Co se týká tepelného zdroje, nejvhodnější je používání buď keramických žárovek, nebo červené infralampy. Omezují riziko kanibalismu a mají dlouhou životnost. Co se krmení kuřat týká, první den po vylíhnutí nekrmíme, jelikož kuře tráví zbytek žloutkového vajíčka ve svém těle, podáváme pouze vodu k pití. Kuřata všech druhů bažantů jsou zpočátku orientovaná výhradně na příjem živočišné potravy. Nejlepší volbou je použít kvalitní startér. Já používám, jak jsem již dříve zmínil, Gibier Start od firmy Iframix. Tato směs obsahuje vše, co malá kuřata pro svůj zdárný vývoj potřebují. V této době můžeme přidávat ještě malé množství svlečených larev potemníka moučného (*Tenebrio molitor*), jinak též nazývaného moučný červ. Po dvou týdnech můžeme začít přikrmovat tak, jak si specifikum každého jednotlivého druhu vyžaduje. Po měsíci plynule přecházíme na směs BŽ2, kterou podáváme do 6 měsíců věku, kdy přecházíme na BŽ3. Při odchovu musíme dát pozor na dosta-

tek prostoru, který rostoucí kuřata potřebují, hrozí totiž riziko vzájemného ozobávání, které může vést až ke kanibalismu.

Péče o zdraví

Problémům je vždy lepší a levnější předcházet než je posléze obtížně řešit. Proto by kvalitní krmení a denní kontrola měly být samozřejmostí. V případě nějaké choroby máte totiž problém. Aniž bych se chtěl někoho dotknout, v současné době není mnoho veterinárních lékařů, kteří se zabývají problematikou léčení okrasných ptáků a ovládají ji.

Nové ptáky je třeba karanténovat. Dle potřeby jednou až dvakrát ročně odčervovat. Lze použít přípravky Chemisole 20% nebo lepší, ale dražší Concurat L 10%. Voliéry, všechny potřeby jako napáječky, líhně, odchovny atd. je třeba dezinfikovat. Výbornými přípravky v současné době jsou Virocid, Virkon S a F10. S těmito přípravky se dá pracovat i za přítomnosti zvířat, jsou šetrné k rostlinám i okolnímu prostředí, nezpůsobují korozi chovných zařízení, jsou schopné likvidovat veškeré mikroorganismy a navíc je jejich účinek dlouhodobý.

Koupě nových ptáků

Při pořizování nových ptáků bychom měli být opatrní. Nedoporučuji nakupovat na burzách, ale přímo od chovatele. Po předchozí domluvě nebo na základě reference svých známých nejprve navštivte chovatele u něho doma a tam se v klidu podívejte a rozhodně-

te. Při nákupu u chovatele doma máte možnost vybrat si, znáte bydliště a vidíte, jak jedná. Vidíte, v jaké kondici ptáci jsou, jak se chovají a reagují, jaké je chovatelské zařízení, a můžete se zároveň dozvědět i mnoho užitečných rad a zkušeností. Zejména u dražších ptáků a tam, kde ještě není identifikovatelné pohlaví, by neměl být pro prodávajícího chovatele problém sepsat s kupujícím kupní smlouvu. Pokud se sepsání kupní smlouvy brání, je to varovný signál. Na druhou stranu je třeba být připraven na to, že vám pták při transportu může stresem zahynout, což není vina prodávajícího. Když jsem u transportu – je velmi důležité přepravovat bažanty v odpovídajících přepravních kontajnech. Zásady jsou následující: velikost transportní přepravy by měla odpovídat velikosti přepravovaného ptáka, nesmí být příliš malá, pták musí mít dostatek místa, a nesmí být příliš vysoká, aby při transportu nemohl skákat. Strop přepravy by měl být opatřen měkkou výstelkou, nejlépe molitanem o síle alespoň 2 cm, což zabrání rozbití hlavy přepravovaného bažanta o strop transportky. Nesmíme zapomenout na dýchací otvory po obvodu přepravy a na dno přepravy jsou vhodné buď staré noviny, nebo koberec. S úspěchem lze používat papírové krabice, u kterých odpadá problém s dezinfekcí a po použití se vyhodí nebo spálí. Velký pozor si musíme dát i na dobu transportu, v létě při vysokých teplotách mohou vysokohorští bažanti se silným opěřením uhynout na přehřátí, jedná se především

o rody: tragopan, ithaginis, pucrasia, lophophorus a crossoptilon. Pokud kupujeme nového bažanta, tak bychom ho doma měli nejprve preventivně odčervit a na 2 až 3 týdny umístit do karantény mimo své ostatní chovance. Je velmi důležité, abychom si nezavlekli do svého chovu nějakou chorobu.

Závěrem chci všem chovatelům hrabavých popřát mnoho zdraví a radosti při provozování tohoto našeho krásného koníčka.

text a foto: Míla Stehlík,
infotragopan@email.cz

Transportní box.

Karanténní boxy.